

Referat från Arkivpedagogiskt forum 5 februari i Östersund

Hur kan arkiven vara en resurs för skolan?

Sara Grut, Landsarkivet i Östersund presenterade regeringsuppdraget som hon fått att kartlägga arkivens samarbete med skolan. Det är första gången någonsin som samarbetet arkiv och skola blir utrett! Regeringen gav uppdraget 2017 till Riksantikvarieämbetet som outsourcade det till Riksarkivet, som placerade uppdraget till Landsarkivet i Östersund. Sara har genomfört en enkät som sändes ut till alla kommunarkiv, statliga arkiv, regionarkiv och en mängd enskilda arkiv. arkiv besvarade enkäten som belyser arkivens perspektiv på samarbetet arkiv-skola. För att kunna belysa skolans perspektiv planerar Riksantikvarieämbetet att genomföra workshops med lärare som använt sig av arkivens skolutbud. Nu ber RAÄ om hjälp för att genomföra detta. Sara vill ha kontakt med arkiv som kan tänka sig att genomföra en workshop efter en fastsatt mall, med några lärare som de haft samarbete med. Mejla Sara! Sara.grut@riksarkivet.se

Tema kartor och ritningar

Per Agius och Nicklas Malmsjö Folkrörelsearkivet i Uppsala och Stadsarkivet i Uppsala visade hur de genomför sitt program på temat "Kartor och rumslig förståelse för förskolan". Mycket inspirerande!

Maria Press, landsarkivarie i Östersund gjorde en exposé över hur andra institutioner i Europa jobbat pedagogiskt med kartor och ritningar. Power-pointen med många länkar ligger bifogat som PDF.

Sandra Häll-Pettersson berättade om Stockholms stadarkivs avdelning i Liljeholmen för byggnadshistoria som öppnar i mars 2019.

Öppet forum

Här diskuterades det arkivpedagogiska arbetets ställning, möjligheter och önskemål.

Röster från diskussionen:

UNESCO ställer krav på att arkiven ska vara en resurs för skolan i arbetet med att lära eleverna källkritik.

Vi måste sätta mål för oss själva om vad vi vill med den pedagogiska verksamheten. Vi ska inte bara vara ett serviceorgan för skolan.

I England har Nationalarkivet och andra arkiv satt tydliga mål om att de vill göra skillnad i samhället på olika sätt.

Personalens inställning måste ändras – idag begränsar arkivarier och arkivpedagoger ofta sig själva. Man sätter "inre tak". Man färgas av retoriken att det arkivpedagogiska arbetet är ett tilläggsuppdrag som man får lov att göra i mån av tid. Det gör att man inte törs sätta ambitiösa mål.

De digitala plattformarna lever inte av sig själva. Det behövs analogt arkivpedagogiskt arbete som ger input till hur de digitala plattformarna bör utformas. Det är genom möten IRL med användarna som behov och möjligheter blir synliga.

Det uppstod en diskussion om kulturens instrumentella värde och skillnaden i synen på detta mellan England och Sverige. I England har sedan många år tillbaka ställt krav på att kulturen ska vara nyttig och ge något synligt resultat för skattepengarna (t ex livslångt lärande, community building för att skapa engagemang och motverka isolering etc). I Sverige framhålls ofta kulturens egenvärde, och rädslan för statlig styrning av kulturstiftningarnas utbud.

Det framkom önskemål om en europeisk konferens som tar upp samma typ av frågor som Arkivpedagogiskt forum. Ofta tenderar sådana konferenser numera att bara få digital inriktning. Själva syftet med att göra digitala förmedlingsupplägg glöms ofta bort – diskussionerna blir mer tekniska.

Digitala läromedel är inte det samma som arkivpedagogik. Det är de analoga mötena som är viktiga för den pedagogiska utvecklingen. Institutionschefer har dock ofta fokus på de digitala lösningarna i hopp om att nå ut till fler med mindre insats.

SFI-klasser besöker många arkiv. De efterfrågar demokratiförmedling. Här har vi en viktig roll att fylla – att lyfta fram arkiven som en viktig del av det demokratiska samhället.

Ref. Maria Press